

Naturvernforbundet
i Groruddalen

Lillestrøm kommune
Postboks 313
2001 Lillestrøm
postmottak@lillestrom.kommune.no

Oslo, 15. april 2024

SAK PLAN – 20/00642 –HØRINGSUTTALELSE – DETALJREGULERLING FOR SKYTEBANE PÅ LAHAUG

SAMLET VURDERING

Naturvernforbundet i Groruddalen har som mål å bevare og tilbakeføre/restituere verdifull og sårbar natur, sikre naturmangfold og arbeide for at Groruddalens befolkning har rike natur – og rekreasjonsopplevelser i nærområdene. Lokallaget har derfor, sammen med organisasjonene i «Bevar Gjelleråsmarka», over lang tid arbeidet aktivt for å hindre etableringen av den nye gigantskytebanen i Gjelleråsmarka. Naturvernforbundet i Groruddalen er derfor sterkt imot etablering av skyteanlegget på Lahaug, blant annet av følgende årsaker:

1. Ødeleggelse av verneverdig og sårbar natur. Virksomheten vil bidra sterkt til å redusere naturmangfoldet i og rundt planområdet og vanskeliggjøre levekårene for plante- og dyrelivet i området.
2. Sterk forringelse av naturopplevelser og rekreasjonsmuligheter i hele Gjelleråsmarka som følge av økt støy både i anleggsperioden og etter at skyteanlegget er ferdigstilt.
3. Deponering av inerte masser i marka som følge av ferdigstillelse av støyvollene rundt skytebanen – herunder fare for avrenning av forurenset overflate- og sigevann samt spredning av fremmede og uønskede plantearter i Gjelleråsmarka.
4. Manglende dokumentasjon vedr det reelle behov for en ny gigantskytebane på Lahaug – herunder antall medlemmer, aktivitet samt analyse av framtidig behov for skuddkapasitet.

Vi tar til etterretning at det er et sterkt ønske om å legge ned den eksisterende skytebanen på Skjetten. De negative konsekvensene som det planlagte skyteanlegget på Lahaug vil få for natur og friluftsliv i Gjelleråsmarka, kan imidlertid ikke aksepteres. Markalovens §2 skal sikre at friluftsliv, natur – eller kulturverdier ikke skal bli vesentlig endret ved inngrep i marka. I konsekvensanalysene som følger saken, vil en finne dokumentasjon på at anlegget vil føre til vesentlige endringer både i planområdet og for influensområdet. Dette innebærer at politikerne i Lillestrøm må legge vesentlighetskravet til grunn ved videre behandling av saken og dermed skrinlegge planene.

Vi tar også til etterretning at prosjektet fra utbyggers side blir framstilt som et miljøprosjekt grunnet gjenbruk av overskuddsmasser samt innsparing av CO₂- utslipp fordi man kjører massene til Lahaug og ikke lenger ut på Romerike. Det er imidlertid ikke beregnet framtidig tap av CO₂- opptak ved hogging av skogsområdet. Det er heller ikke beregnet utslipp av CO₂ som følge av sprengning og utkjøring av masser fra planområdet. De totale beregninger kan uansett ikke veie opp for de negative konsekvenser virksomheten vil få for beboerne i nærheten av planområdet og brukerne av Gjelleråsmarka. Massedeponeringen

dreier seg om inerte overskuddsmasser fra Oslo, og det kan ikke aksepteres at beboere i Groruddalen, Nittedal, Lørenskog og Lillestrøm skal påføres slike belastninger over lang tid.

Skytebane er ikke blant de formål som i utgangspunktet tillates innenfor marka. I denne saken er det imidlertid gitt tillatelse til planlegging av en skytebane ved at markagrensa ble justert ved Kongelig resolusjon i 2015, slik at selve skytebanen ble liggende utenfor markagrensa. Mye av anlegget, spesielt støyvollene som skal bestå av inerte overskuddsmasser, vil bli liggende innenfor nåværende markagrense.

Det er viktig å minne om at Fylkesmannens tillatelse til igangsetting av planarbeidet var en juridisk bindende beslutning som ikke kunne påklages, men at tillatelsen ble gitt under visse vilkår. Blant annet ble det stilt krav om at det « **kun skal benyttes rene, naturlige masser i marka**».

Det kan ikke aksepteres at tiltakshaver, prosjektgruppen Lahaug Skytebane AS, tar seg til rette og ikke viser tilstrekkelig hensyn til de gitte vilkår under sin detaljplanlegging av skyteanlegget.

Det er lagt ned et stort, omfattende og kostnadskrevenende forarbeid fra prosjektgruppen Sweco sin side vedr planarbeidet. Både omfang og varighet av planleggingsfasen kan indikere at man har stor tro på at tillatelse til utbygging vil bli gitt. Da er det viktig å minne politikerne om følgende: «*Igangsetting av planarbeidet innebærer ikke at det gis forhåndstilsagn om at kommunens framtidige planvedtak vil bli stadfestet av departementet*» (sitat fra Fylkesmannens brev, datert 18. mai 2017).

Til punkt 1. – Ødeleggelse av verneverdig og sårbar natur – konsekvenser for naturmangfoldet.

Ifølge konsekvensanalysen om naturmangfoldet, er den samlede vurdering av konsekvensene (punkt 9.5) for alle 4 alternativene angitt som «stor negativ konsekvens». Både verneverdig gammelskog/edelskog samt rødlistede arter av sopp og lav finnes i planområdet, og et stort skogsområde med blandet skog skal hogges ned. En del sjeldne amfibier samt flaggermus har sitt tilhold i planområdet. Vi viser i denne forbindelse til eget notat fra artsforsker Jeroen von der Kooij, sendt administrasjonen i Lillestrøm kommune medio mars 2023.

I punkt 9.6 i konsekvensutredningen, nevnes en rekke forebyggende tiltak mot ødeleggelse av naturmangfoldet, og i Miljøoppfølgingsplanens risikovurdering av naturmangfoldet, side 35, punkt d, står det:

« Ivareta dødvedstokker med truende, vedboende sopp og plassere disse på egnet sted i vestre del av planområdet eller i gjenværende bærlyngskog/blåbærgranskog i nordøst. Dette kan muligens bidra til å ivareta leveområdet for enkelte individer og arter. Vi har ikke dokumentasjon på at slike tiltak har blitt gjennomført tidligere eller effekten av disse».

På bakgrunn av ovennevnte ber vi politikerne legge til grunn et »føre-var – prinsipp« (§9 i Markaloven) i den videre prosess. Det kan ikke tas beslutninger som er irreversible og som kan ødeleggenaturmangfoldet for all framtid. Spesielt ikke i en tid der det er underskrevet en global avtale om vern av natur fordi en hel verden er bekymret for tap av naturmangfold.

Det ligger to verneverdige raviner i nær tilknytning til planområdet. Etter vår vurdering vil disse nødvendigvis bli berørt an anlegget, ikke minst ved anleggelse av tilførselsveien rundt det tidligere Staplesbygget og inn i planområdet. Her er det bratt terreng og svært utilgjengelig på grunn av tidligere steinfyllinger, og ny massetilførsel må nødvendigvis berøre både dammen og bekkedraget langs Lahaug gård. Det er også grunn til å tro at ved massetilførsel for å ferdigstille støyvollene mot Lukeenga, vil det kunne rase en del masse ut i ravinen og Lukebekken og ødelegge for vannlevende organismer som har sitt leveområde

der. Det er også viktig å hensynta at ravinene ved Lahaug fungerer som de eneste mulige «trekk-korridorene» for rådyr og elg ut fra Gjelleråsmarka og over mot andre leveområder. Påvirkning på livet i ravinene er lite berørt i Miljøoppfølgingsrapporten. Siden bevaring av eksisterende raviner er nevnt spesielt i Kommuneplanens arealdel, punkt 6.3.4., er det viktig at dette vies spesiell oppmerksomhet og hensyntas i den videre behandling av saken.

Til punkt 2 - Forringelse av naturopplevelser og rekreasjonsmuligheter i hele Gjelleråsmarka

I henhold til konsekvensanalysen om anleggets påvirkning på friluftslivet i området, blir dette vurdert som »noe forringet». Dette gjelder alle de 4 alternativene. Naturvernforbundet i Groruddalen vil påstå at analysen undervurderer de negative konsekvensene skyteanlegget vil få for alle som benytter seg av Gjelleråsmarka som tur- og rekreasjonsområde. Gjelleråsmarka er liten og sårbar og er stadig blitt utsatt for inngrep fra hogst, nærings- og boligutbygging. Store høyspentledninger er også en dominerende faktor gjennom hele området.

Slik har marka etter hvert blitt stadig mindre samtidig som antall brukere har økt i omfang. I dag er det omtrent 40 000 personer som er mulige brukere av Gjelleråsmarka. Disse er i hovedsak bosatt på Stovner, Høybråten, Nittedal, Lørenskog og Skjetten.

At det er lite ferdsel i selve planområdet, medfører riktighet. Dette skyldes næringsutviklingen på Lahaugmoen som har ført til at området er blitt svært vanskelig tilgjengelig. Dette kan imidlertid ikke benyttes som argument for å etablere denne gigantskytebanen i marka. Mens det tidligere var enkelt å ferdes langs de gamle steinlagte ferdselsveiene i kulturlandskapet, har høye gjerder og bratte steinskråninger ført til at området har grodd igjen og blitt helt utilgjengelig. Om kommunen hadde pålagt utbyggerne på Lahaugmoen å sikre tilgang til området, ville antall brukere økt betraktelig og mange flere ville benyttet seg av stiene gjennom den gamle edelløvslogen der blåveis og hvitveis blomster og der du kan høre måltrosten synge om du er heldig!

Gjelleråsmarka er omkranset av fire sterkt trafikkerte ferdselsårer, og turområdet er allerede i dag utsatt for store støybelastninger med sus fra biltrafikk og støy fra flytrafikk som høres godt uansett hvor befinner deg i området. Likevel er denne lille nærslogen et nødvendig og høyt skattet område for store deler av befolkningen i randsonen av marka både sommer og vinter.

Å påføre Gjelleråsmarka ytterligere støybelastninger ved å etablere et gigantisk skyteanlegg i kanten av marka vil være svært uheldig.

Anlegget, når det står ferdig, vil ha en mulig skuddkapasitet på 800 000 skudd pr år. Dette utgjør ca 2000 skudd pr dag! De 4 skytebanene vil på virkedager ha en åpningstid fra kl. 0800 – 2100, lørdager fra 0900 – 1700 (alternativ.1), og med tillatelse til inntil 10 stevnehelger på år, der det tillates å skyte utenfor de ordinære skytetidene. Det betyr ved maks utnyttelse av anlegget at det neppe blir støyfritt om man søker fred og stillhet ved en etterlengtet tur i skogen. Åpningstidene treffer akkurat kjernetidene for når marka er mest benyttet.

Det er gjort detaljrike beregninger av støybelastninger i forbindelse med etablering av anlegget, og det forsikres om at støyen fra skytebanene skal bli minimal i influensområdene. Støykartene som følger dokumentene viser imidlertid at høydedragene på begge sider av E6 gjennom Djupdalen, dvs Lauvåsen og Skjettenåsen samt Karushøgda på Nittedalsiden av Lahaugmoen, vil bli sterkt influert av skuddstøy. Det er i disse områdene vi finner de fleste blåmerkede stiene der trofaste brukere er å finne både sommer og vinter, og både på dag- og kveldstid. Støyen ledes oppover, og sett i sammenheng med all flatehogst som er foretatt

i området de siste årene, er det all grunn til å tro at mye av rekreasjonsområdet vil bli sterkt forringet av skytestøyen.

I et integreringsperspektiv er det svært negativt om denne skytebanen blir lagt til Gjelleråsmarka. Svært mange av våre nye landsmenn sokner til denne marka, og det er lagt ned et formidabelt arbeid, ikke minst fra Seniorgutta i Høybråten og Stovner Idrettslag, for å legge til rette så denne gruppen beboere skal kunne benytte seg av og trives i skog og mark. Mange av disse har store traumer knyttet til opplevelser fra krigsområdene de kommer fra. Dette må hensyntas når Lillestrøm kommune skal beslutte hvorvidt dette gigantiske skyteanlegget skal legges til Gjelleråsmarka. At skytebanen vil ekskludere sårbare grupper fra å bruke marka er alvorlig.

Til punkt 3 – Deponering av inerte masser i Gjelleråsmarka

I Fylkesmannens vedtak i forbindelse med oppstart av planarbeidet vedr Lahaug skytebane, datert 18. mai 2017, står det klart og tydelig i konklusjonens punkt 3. «*Det kan ikke benyttes noe annet enn rene, naturlige masser i marka*».

Dette kravet velger utbygger å se helt bort fra i sin videre planlegging av skytebanen. Ifølge dokumenter som har fulgt saken, påpeker tiltakshaver, stikk i strid med vilkårene fra Fylkesmannen, at det ikke er aktuelt å ferdigstille anlegget med rene masser (alternativ 4) da tilføring av store mengder inerte masser er helt nødvendig for å få finansiert anlegget. Likevel blir ikke saken stoppet i noen instans.

I den videre planlegging legges det opp til at ca 900 000m³ inerte masser, dvs lett forurensete overskuddsmasser fra bygge- og anleggsarbeider i Osloområdet, skal tilføres planområdet for å ferdigstille støyvollene. Samtidig skal ca 350 000m³ rene masser, dvs sprengstein fra planområdet, knuses i et eget knuseverk på stedet for deretter å kjøres ut av planområdet for salg!

Fra tiltakshavers side er det lagt mye arbeid i å sikre at forurenset over- og sigevann ikke skal renne ut i nærliggende bekkedrag og deretter føres ut i Nitelva og videre til Øyeren. Erfaring viser imidlertid at det uansett garantier er grunn til bekymring for at slik avrenning kan skje på sikt. Vi viser i denne sammenheng til lekkasjer ved Åsland deponi av forurenset sigevann fra massedeponiet i forbindelse med bygging av Follobanen. Vi forutsetter at kravene i forurensningsloven har vært lagt til grunn også ved Åsland deponi. Likevel har avrenning av radioaktive stoffer funnet sted. Dette er svært bekymringsfullt med tanke på de store mengder inerte masser som skal fraktes inn i Gjelleråsmarka. Vi er også bekymret for en eventuell forurensning etter rester fra enorme mengder ammunisjon som vil bli benyttet ved skyteaktiviteten.

Pågående klimaendringer kan også forsterke faren for erosjon og avrenning ved overbelastning av sigevannskummer, fordrøyningsmagasiner, sedimentmagasiner og andre avrenningssystemer samt membraner som skal hindre lekkasjer.

Det er allerede påvist at jordsmonnet i planområdet er forurenset i tilstandsklasse 2 og 3. Hvordan dette skal fjernes er det ikke gjort rede for i gjeldende planmateriale. Dette vil først bli klarlagt for miljømyndighetene i forbindelse med konsesjonssøknaden for deponivirksomheten i Gjelleråsmarka.

Det er beregnet at ca 48 000 lastebillass med 30 tonn dumpere skal transportere nødvendig masse til og fra anlegget i løpet av en periode på 3-4 år. Det er leverandør av massene som er ansvarlig for at farlig forurensning og uønskede plantearter ikke følger med masseleveransen. Erfaring viser dessverre at mye av de massene som leveres til deponier er ukontrollerte masser, slik at faren både for forurensning og spredning av fremmede arter er stor. Som eksempel kan nevnes Huken Asfalt og Pukkverk i Lillomarka, der masser har

vært deponert i mange år. Huken har nå landets største forekomst av fremmede og uønskede arter. De har fullstendig overtatt floraen, og det er usikkert om det er mulig at steden vegetasjon etter hvert kan overta som framherskende vegetasjon.

Som avbøtende tiltak for å hindre masseforurensning i planområdet ved Lahaug, nevnes det i Miljøoppfølgingsplanen at dumpernes hjul og understell samt tilførselsveiene skal spyles og rengjøres ved mistanke om forurensning. Spillvannet skal føres til sedimentasjonscontainere før det ledes til overvannsanlegget og deretter ut i det kommunale systemet. Vi stiller oss tvilende til om disse avbøtende tiltakene lar seg gjennomføre i praksis.

Alle gode intensjoner til tross, etter vår erfaring er det all grunn til å følge et føre-varprinsipp i denne saken og avvise at konsesjon til deponivirksomhet blir gitt. Dersom Statsforvalteren kommer til samme konklusjon, at konsesjon ikke blir gitt, vil dette føre til at saken blir skrinlagt for godt.

Til punkt 4 – Manglende dokumentasjon vedr behov for en ny, gigantisk skytebane på Lahaug.

I brev fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, datert 18. mai 2017, bes kommunen, sett i lys av den kommende kommunereformen, utrede og foreta en vurdering om behovet for en ny skytebane ved Lahaug i et regionalt perspektiv, både i forhold til eksisterende og planlagte anlegg. Kommunen bes om å samarbeide med omliggende kommuner (Fet og Sørum som nå ligger i Lillestrøm kommune) om en ny skytebane som ikke vil være til ulempe for brukere av marka eller natur og dyrka mark i marka.

Naturvernforbundet i Groruddalen m.fl. har gjentatte ganger etterlyst en analyse av behovet for en ny, stor skytebane på Lahaug i Gjelleråsmarka. Forutsetningene i sin tid, var at en ny skytebane skulle erstatte den eksisterende skytebanen på Skjetten fordi denne etter hvert ble liggende midt i et utbyggingsområde for boliger. Vi kan ikke se at en slik behovsanalyse er utført og/eller ligger som vedlegg til dokumentene i saken.

Et tilgjengelig dokument, «Skytebanestruktur i Lillestrøm kommune (nye), datert 5. mai 2020, inneholder ingen konkrete tall verken over medlemsantall, skyteaktivitet eller framtidig behov for utvidet skuddkapasitet. At det ikke foreligger konkrete analyser av behov for skytebane i regionen, er en stor svakhet ved planforslaget. En slik analyse må foreligge før 2. gangs behandling i saken.

Vi har brakt i erfaring at Skedsmo skytterlag teller fra 2-300 medlemmer, hvorav 12 personer deltok i klubbmesterskapet i 2022. Omtrent samme tallmateriale er gjeldende for 2023.

Banen er åpen for medlemmene et par kvelder i uka, og det avfyres ca 20 000 skudd årlig.

For en «ny» Skjetten skytebane, har klubben selv anslått at behovet for åpningstid er ca 3 kvelder i uka, og at antall skudd potensielt vil ligge på ca 65 000 pr år.

Et slikt framtidig behov samsvarer dårlig med de planer det nå legges opp til fra tiltakshavers side, der det planlegges for en årlig skuddkapasitet på 800 000 skudd årlig og med åpningstider alle virkedager fra kl. 0800 – 21, lørdager fra 0900 – 1700 (alternativ.1), og med tillatelse til inntil 10 stevnehelger på år der det tillates å skyte utenfor de ordinære skytetidene. Selv om det ikke foreligger dokumentasjon på at politi og forsvar ønsker å benytte seg av anlegget, blir dette nevnt flere steder i sakspapirene. Det forventes at dokumentasjon om langsiktig og forutsigbar bruk fra politi, forsvar og ev andre brukergrupper i det sivile skyttervesen foreligger før 2. gangs behandling i Kommunestyret.

Som følge av manglende dokumentasjon vedr. behovet, er vi meget bekymret for at det planlagte gigantianlegget er mer tilpasset behov for deponering av inerte overskuddsmasser

fra bygge- og anleggsvirksomhet i Oslo, enn det reelle behov for skuddkapasitet på Romerike.

Konklusjon:

Med bakgrunn i ovenstående oppfordres politikerne i Lillestrøm kommune om å omgjøre sitt vedtak for utbygging til å avvise utbyggingen ved 2. gangs behandling i kommunestyret. Gigantforetaket hører ikke hjemme i den vesle Gjelleråsmarka og framstår for Naturvernforbundet i Groruddalen som et rent kommersielt tiltak der utbygger m.fl. har store økonomiske interesser!

For
Naturvernforbundet i Groruddalen
Vera Johannessen (s)
Leder

Rita Gundersen (s)
Nestleder

Kopi:
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Naturvernforbundet i Nittedal
Naturvernforbundet i Lørenskog
Naturvernforbundet i Lillestrøm
Gjelleråsmarkas venner
Oslo og Omland Friluftsråd
Turistforeningen i Oslo og Omland
Groruddalen Miljøforum
Stovner Vel
Holumskog Vel
Skillebekk Vel
Seniorgutta i Høybråten og Stovner Idrettslag (HSIL)
HSIL v/leder John Smith
Bydel Stovner
Redakskjonen i Akers Avis/groruddalen
Plan-og bygningsetaten i Oslo kommune
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Klima- og Miljødepartementet

Naturvernforbundet
i Groruddalen